

חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 ¹

1. הגדרות

(תיקונים)

התשל"ט, התשמ"ד, התשמ"ט, התשס"א

בחוק זה -

"רשות שיפוטית" - בית-משפט, בית-דין או רשות אחרת המוסמכת על פי דין לפסוק תשלום לבעל-דין, או לקבוע סכום המשתלם לבעל-דין, לרבות בורר וכן ראש ההוצאה לפועל כשהוא מוסמך על פי דין לפסוק או לקבוע סכום כסף;

"יום הגשת התביעה" - לרבות היום שבו פנה בעל-הדין לראשונה לרשות השיפוטית לפסוק בענין;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן המתפרסם מדי פעם בפעם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"הפרשי הצמדה" - תוספת לסכום שנפסק או שנקבע, לפי שיעור העליה של המדד מן המדד שפורסם סמוך לפני תחילת התקופה האמורה בסעיף 5(א) עד המדד שפורסם סמוך לפני תשלום הסכום, ואם שולם הסכום בשיעורים - לפני תשלום כל שיעור ושיעור;

"הפרשי הצמדה וריבית" - הפרשי הצמדה, בצירוף ריבית צמודה, בשיעור ובדרך חישוב שקבע שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים ועם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, על הסכום שמדובר בו בסעיף 2;

"ריבית צמודה" - ריבית על הסכום שמדובר בו לאחר שנוספו עליו הפרשי הצמדה.

2. הסמכות לפסוק ריבית

רשות שיפוטית שפסקה לבעל-דין סכום-כסף, או שציוותה על ביצועו של פסק כזה, או שקבעה סכום-כסף המגיע על-פי חיקוק, רשאית, לפי שיקול-דעתה, לפסוק ריבית על אותו סכום, כולו או מקצתו.

3. ריבית על הוצאות ושכר טרחה

רשות שיפוטית רשאית לפסוק ריבית גם על הוצאות-משפט ועל שכר-טרחה של עורך-דין שפסקה לבעל-דין.

3א. הצמדה

(תיקונים: התשל"ט, התשמ"ד, התשמ"ט)

(א) במקום לפסוק ריבית רשאית רשות שיפוטית, לפי שיקול דעתה, לפסוק הפרשי הצמדה או הפרשי הצמדה וריבית, במלואם או במקצתם.

(ב) (בוטל).

(ג) הוראות סעיפים 5 ו-7 עד 11 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על פסיקה לפי סעיף זה.

(ד) לענין תשלומים על חשבון החוב, דין הפרשי הצמדה כדין הקרן.

4. שיעור הריבית

(תיקונים: התשל"ט, התשמ"ד, התשמ"ז, התשס"א)

(א) הריבית לפי סעיפים 2 ו-3 וכן הריבית הנפסקת על סכום שיש לשלמו במטבע חוץ או במטבע ישראלי כשהוא צמוד למטבע חוץ, יהיו בשיעורים ובדרך חישוב שקבע שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים ועם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אלא אם כן קבעה הרשות השיפוטית שיעור נמוך יותר.

(ב) נפסקה ריבית בשיעור הקבוע לפי סעיף קטן (א) ולאחר מכן שונה שיעור זה, יחול כל שיעור חדש, מיום השינוי, על הסכום שטרם שולם.

(ג) (בוטל).

5. תקופת הריבית וריבית פיגורים

(תיקונים: התשל"ו, התשמ"ט, התשס"א)

(א) תקופת הריבית תהיה בפסיקה לפי סעיף 2 מיום הגשת התביעה או מיום אחר, החל מיום היווצרות עילת התביעה, שהחליטה עליו הרשות השיפוטית - עד מועד הפרעון; בהוצאות משפט - מיום הוצאתן עד מועד הפרעון; בשכר-טרח של עורך-דין - מיום מתן הפסק עד מועד הפרעון; והכל אם לא קבעה הרשות השיפוטית תקופה קצרה יותר. בסעיף זה, "מועד הפרעון" - המועד שבו ניתן פסק הדין או המועד שנקבע בפסק הדין לתשלומו של החוב, לפי המאוחר.

(ב) סכום כסף שפסקה רשות שיפוטית לבעל דין ולא שולם על ידי החייב במועד הפירעון, ייוספו עליו, ממועד הפירעון עד מועד התשלום בפועל - הפרשי הצמדה וריבית, בצירוף ריבית צמודה, בשיעור ובדרך חישוב שקבע שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים ועם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת (להלן - ריבית פיגורים).

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאים הרשות השיפוטית או ראש ההוצאה לפועל לקבוע, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שיעור ריבית צמודה הנמוך מריבית הפיגורים לגבי התקופה שממועד הפירעון עד התשלום בפועל, ובלבד שהריבית לא תפחת מהשיעור שנקבע בפסק הדין לתקופה שעד מועד הפירעון.

6. סייגים

(תיקונים: התשל"ט, התשמ"ד)

(א) אין לפסוק ריבית לפי חוק זה -

(1) אם קיים הסכם בין בעלי-הדין על תשלום ריבית או פיצוי אחר בשל פיגור בתשלום;

(2) אם נקבע בחיקוק תשלום ריבית או סעד אחר כפיצוי על פיגור בתשלום, וכל עוד ניתן להעניק אותו סעד.

(ב) אין לפסוק הפרשי הצמדה או הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק זה -

(1) אם קיים בין בעלי הדין הסכם על הצמדה;

(2) אם קיים בין בעלי הדין הסכם על ריבית פיגורים וההסכם נכרת אחרי יום ה' בכסלו התשל"ד (30

בנובמבר 1973);

(3) אם נקבעה בחיקוק אחת מאלה:

(א) הוראה בדבר תשלום הפרשי הצמדה או סעד אחר, למעט ריבית, מחמת פיגור בתשלום;

(ב) הוראה בדבר שלילת תשלום הפרשי הצמדה, בין שלילה מלאה ובין שלילה חלקית מבחינת השיעור

או התקופה.

7. ריבית דריבית

(תיקון התשס"א)

ריבית וכן הפרשי הצמדה וריבית שנפסקו לפי חוק זה, יצורפו לקרן אחת לשנה; לענין זה, "קרן" - סכום כסף שפסקה רשות

שיפוטית וכן הפרשי ההצמדה והריבית לפי חוק זה.

8. פיצויים במשפט פלילי

(תיקון התשל"ז)

הוראות חוק זה יחולו על פסיקת פיצויים לפי סעיף 31 לחוק לתיקון דרכי העונשין (דרכי ענישה), התשי"ד-1954, סעיף 35 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, וסעיף 6 לפקודת העמדת עבריינים במבחן, 1944, וסעיף 39 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957, ולענין תקופת הריבית רואים את יום הגשת כתב האישום כיום הגשת התביעה.

9. פטור מחיוב בתשלום ריבית

בעל-דין ששילם ליריבו את הסכום שהוא עשוי להתחייב בו, כולו או מקצתו, בכפוף להחלטת הרשות השיפוטית, לא תוטל על הסכום ששולם כאמור ריבית לפי חוק זה לתקופה שאחר התשלום; הוא הדין כשהציע סכום זה ליריב והלה סירב לקבלו.

10. שמירת זכויות

תשלום או הצעת תשלום כאמור בסעיף 9, וכן קבלת תשלום כאמור, לא יפגעו בזכויותיהם וטענותיהם של בעלי-הדין במהלך הדין.

11. תחולה על המדינה

חוק זה יחול על המדינה.

12.

(בוטל).

13. ביטולים

סעיף 112 לחוק הפרוצדורה האזרחית העותומנית מיום 2 רג'ב 1296 (21 ביוני 1879) - בטל; סעיף 106 לאותו חוק לא יחול לגבי פסיקת ריבית לפי חוק זה.

יצחק בן-צבי

דוד בן-גוריון

נשיא

המדינה

ראש

הממשלה

[1]. 348 n"o, התשכ"א (23.6.1961), עמ' 192.

תיקונים: 820 n"o, התשל"ו (15.7.1976), עמ' 240;

836 n"o, התשל"ז (30.12.1976), עמ' 36;

ס"ח 920, התשל"ט (1.1.1979), עמ' 28 (כולל שינוי השם) (ראה הוראות מעבר בחוק פסיקת ריבית (תיקון מס' 3), התשל"ט-1978, להלן);

ס"ח 1019, התשמ"א (9.4.1981), עמ' 197;

ס"ח 1105, התשמ"ד (9.2.1984), עמ' 52;

ס"ח 1198, התשמ"ז (12.11.1986), עמ' 14;

ס"ח 1274, התשמ"ט (13.4.1989), עמ' 52;

ס"ח 1784, התשס"א (29.3.2001), עמ' 206. תוקפו של תיקון זה החל ביום כניסתו לתוקף של תקנות שיותקנו לפי הוראות החוק כפי שתוקן בתיקון זה. תקנות כאמור פורסמו ותחילתן ביום 1.4.03 (תקנות פסיקת ריבית והצמדה (קביעת שיעור הריבית ודרך חישובה), התשס"ג-2003, להלן בעמוד 16732/1).

//